

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za pol leta . . . K 13.—
za četrt . . . K 6.50
na en mesec . . . K 2.20
na hemdijo celoletno . . . 28.—
na ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . . . K 22.40
za pol leta . . . K 11.20
za četrt . . . K 5.60
na en mesec . . . K 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:

Enostopna pettivrata (72 mm):
na enkrat . . . po 15 v
na dvakrat . . . po 13 v
na trikrat . . . po 10 v
na več ko trikrat . . . 9 v

V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrata
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Liberalna obstrukcija
zlomljena.

Liberalci so upali, da bodo s tehnično obstrukcijo zaprli delo deželnega zbora kranjskega.

Ni bilo treba posebne bistroumnosti za tak načrt. Državni zbor je sklican, samo par dni ima še na razpolago deželni zbor. Ko so videli, da z izgredi in hrupnimi škandali nič ne opravijo, so se znebili, da bodo obstruirali z govori in z vsemi sredstvi, ki jih daje stari pravilnik za zavlačevanje razprav v deželnem zboru.

Pripravili so se na dolge govore, pred vsakim glasovanjem zahtevali deset minut odmora itd. S tem so mislili čas ubiti, da ne bi prišlo do sklepanja o kmetu koristnih zakonih. Liberalna obstrukcija se je začela pri lovskem zakonu. Lovski zakon, ki hoče kmeta oprostiti podložnosti od gosposkih lovcev, je liberalcem strašno v žolodu. Za vsako ceno so hoteli preprečiti ta zakon. Ugodno jim je bilo to, da so tudi nemški veleposestniki naravno nasprotni lovskemu zakonu, in tako smo videli, da so se liberalci in Nemci v lepi edinstvi skozili ure in ure v potu svojega obraza borili proti kmečkim zahtevam glede lovske postave. Liberalci so torej upali, da s pomočjo Nemcev vzdrže obstrukcijo.

Prišla jim je na pomoč še ena okolnost. Namestnik deželnega glavarja baron Liechtenberg-Janeschitz, ki mora namestovati glavarja pl. Šukljeta v vodstvu deželnozbornskih obravnav, je okoli poideva izginil iz deželnega dvorca. Deželni glavar je torej moral brez namestnika vztrajati skozi celo sejo. Na vprašanje, kje je baron Liechtenberg in kaj mu je, se je odgovorilo, da je doma bolan. Zdaj so bili liberalci na konju in so mislili, da bodo fizično vpehali deželnega glavarja, da bo moral zaključiti sejo.

A temeljito so se uredili. Seja je trajala sedemnajst in pol ure, od osme ure zjutraj do pol druge ure ponoči. Vsi liberalci so utrujeni počepali iz dvorane, a deželni glavar je čil in popolnoma miren na svojem mestu. Vse mogoče so poizkušali liberalci, da bi ga utrudili ali spravili iz ravnotežja. A deželni glavar pl. Šuklje je kakor častitljiv patriarh mirno sedel na svojem glavarškem sedežu in delil pravico na desno in na levo.

Prvi je cepnil dr. Tavčar. Lovski zakon ima 104 paragrafe. Oglasil se je k besedi k vsakemu paragrafu in stavil 32 izpreminjevalnih predlogov. Govoril je seveda dolgotrajno primerno plitvo in dolgočasno, samo da je čas ubijal. A popoldne je bil že ubit. Tako ga je prijelo, da niti v zbornici ni več mogel sedeti, ampak se je razburjen hladih na hodniku.

Ko je dr. Tavčar opešal, je začel vleči dreto dr. Triller. Govoril je in govoril kakor klopotec vedno naprej. Deželni glavar se je kar igral s temi ljudmi. Pustil jih je, da sami sebe ubijajo. Tudi dr. Triller je nazadnje, rdeč kot kuhan rak in ves penast, omahnil na svoj sedež okoli polnajte ure ponoči.

S tem je bilo liberalne obstrukcije konec. Ker več govoriti niso mogli, so liberalci tulili in so izkušali provocirati pretep. A tudi to je bilo brez uspeha pri popolnem miru poslancev S. L. S., ki se po nobenem insultu niso dali spraviti iz svoje popolne ravnodušnosti. Samo včasih med odmorom so se poslanci S. L. S. malo ponorčevali iz besnih liberalcev, kar je vselej vzbudilo dovolj smeha in pripomoglo, da se je ohranilo na klopih S. L. S. ves čas šaljivo razpoloženje.

Ko so liberalci videli, da je vse zastoj, so preklinjaje zapustili dvorano. Tudi večidel veleposestnikov je odšel. Tako so ostali samo še poslanci S. L. S. in štirje veleposestniki. Kakor hitro so bili liberalci zunaj, se je začelo pravo delo zbornice. Točka za točko dnevnega reda se je rešila gladko v kratkih jedrnatih debatah. Ob pol dveh ponoči je bilo vse rešeno, razen občinskega reda.

Zato pa deželni zbor ni zaključil seje, ampak jo je samo prekinil. Ista seja se nadaljuje danes opoldne.

Ta dan je bil dan pravega poraza za liberalce. Zadnjič je blamiral liberalno stranko Turk, a včeraj, oziroma danes zjutraj leže polomljeni na tleh duševni voditelji liberalne stranke.

Sicer bodo pri občinskem redu še poskušali vse mogoče stvari. A ta njihov skrajni, ponesrečeni napor je pokazal, da niso zmožni naloge, ki so si jo stavili, in da gre S. L. S. svojo pot preko njihovih trupel.

Velika zasluga za tak izid tega boja gre deželnemu glavarju pl. Šukljetu. Stal je kot mož na svojem mestu. Kranjska dežela in vse slovensko ljudstvo mu bo hvaležno, da je s svojo odločno roko vodil obravnave kranjskega deželnega zbora tako spretno, da so se mogle ustvariti postave, ki bodo v srečo in blagoslov stotisočim.

Slava!

Pobiti do zadnjega.

Gorica, 11. okt.

Takega poraza naših liberalcev nismo pričakovali. Na tleh leže trhlji stebri svobodomiselstva. Kakor običajno, so se tudi tokrat vrlo držale tolminske gore. Uradni podatki nam sicer še niso znani, vendar ni dvoma, da sta naša kandidata Gregorčič in Kosmač zmagala z nad dvotretjinsko večino.

Nočoj ob pol osmih je glavna komisija v St. Petru proglasila izid volitev v kmečki skupini za goriško okolico. Dobili so:

Berbuč 1307, Marinič 1333, Zega 1330 glasov.

Obljubek 1100, Klančič 1097, Križman 751, Medvešek 319 glasov.

Socialisti so dobili: Tuma 10 glasov, Vrčon 11, Perko 11.

Razcepljenih je 18 glasov. Vseh veljavnih glasov je bilo 2433.

Najbolje se je držal sodni okraj karnalski in tudi ajdovski.

Tudi Kras vstaja! Uradnih podatkov nimamo še. Vendar je gotovo, da je od liberalcev izvoljen le dr. Gregorin. Naša kandidata dr. Stepančič in Zlobec prideta med seboj v ožjo volitev. To pa radi tega, ker sta liberalna agrarna kandidata Strekelj in Abram dobila več kot sto glasov manj kot naša dva. Značilno je, da je Strekelj dobil skoraj 150 glasov manj kot naš Zlobec. To je tako sijajna nezaupnica, da je Strekelj dolžan odložiti državnozbornski mandat. Kaj naj počne tak poslanec na Dunaju, ko mu vsak lahko zabrusi v obraz: Dvakrat propali kandidati!

Liberalci so vsled tega izida volitev vsi divji. Gabršček baje ne bo več kandidiral v trgih. Škoda!

Na furlanski strani so zmagali krščanski socialci. Dobili so krščanski socialci: baron Locatelli 390, dr. Meizlik 370, dr. Gasser 366 glasov; liberalci: Blažič 317, dr. Pettarin 333, Nigris 316 glasov.

Tako ima sedaj S. L. S. osem izvoljenih poslancev, enega dobilo še v ožji volitvi; liberalci 1, liberalni Lahi nimajo še nobenega; laški krščanski socialci pa jih imajo 6.

Upati je, da bo S. L. S. najmočnejša stranka v prihodnjem deželnem zboru.

Ob pol 12. uri smo dobili sledeče brzojavno poročilo:

Izid v tolminskem je sledeči:

Dr. Gregorčič 874, Kosmač 852.

Liberalno - agrarna kandidata:

Vrtovec 378, Miklavčič 413 glasov.

V sežanskem okraju:

Vseh glasov 1087, nadpolovična večina je 544. Od teh je dobil:

Dr. Gregorin 552, torej le osem glasov večine in je izvoljen,

Strekelj 295,

Abram 309.

Naša kandidata sta pa dobila Stepančič 506, torej mu manjka le 38 glasov do večine,

Zlobec 486.

Osem glasov je bilo razpršenih. Ker pride torej do ožje volitve med obema našima kandidatom je zmaga gotova. Liberalci sicer poskušajo med našimi volivci napraviti razdor, pa se jim ta nakana ne bo posrečila.

S. L. S. je torej že zdaj zagotovljenih devet mandatov.

Kranjski deželni zbor.

Ljubljana, 11. oktobra.

Zaključni govor poslanca Hladnika.

Končni govor je imel odsekov poročevalec poslanec Hladnik. Izraža svoje začudenje, ker je predložil dr. Tavčar toliko spreminjevalnih predlogov. Dr. Tavčar je bil tudi član pravnega odseka, tam naj bi bil predložil nameravane spremembe. (Tako je!) Na ta način, kakor ga sedaj, bi ne bilo treba tritati tako dragocenega časa v zbornici. Kar se tiče izprememb stalističnih izrazov, je navsezadnje vseeno, kako se izgovarja, samo da se ne izpremeni pomen besede. Kar se tiče drugih spreminjevalnih predlogov, sprejme samo onega poslanca Bartoia k § 4. Glede predlagane lovske zakupne dobe šestih let, mesto treh let v zakonskem načrtu se ne strinja. Mi smo za to, da se kolikor mogoče veliko divjačine zlasti pokonča, in vsled tega ne moremo zagovarjati odločb v korist zajcu. Mi smo proti dolgi zakupni dobi, ker to ni v korist.

Glasovanje v podrobni razpravi.

Po izbornem kratkem govoru poročevalca, ki ga zbornica burno odobruje, se prične glasovanje o podrobni razpravi. Dr. Tavčar začuti seveda potrebo, da predlaga obstrukcijska glasovanja z ozirom na svoje predloge. Nekaj časa puste naši, da se liberalci igrajo. A ostrmeli so liberalci in ostrmel je tudi »stari mož« dr. Tavčar, kakor je danes opoldne nazval sam sebe, ko predlaga dr. Krek pri §§ 9., 10. in 11., naj se preide preko dr. Tavčarjevih predlogov v smislu § 20. poslovnega reda na dnevni red. Seveda je obveljal dr. Krekov predlog in liberalci so videli, da so izgubili glavno svoje orožje, da kradejo dragi čas ljudstvu. Nekaj desetminutnih pavz so pri nekaterih glasovanjih še po milosti naših vjeli. Dr. Triller se je zelo jezil in protestiral, ker je poslovnik za deželni zbor vojvodinje Kranjske tak, da onemogoči lahko liberalne pavze pri glasovanjih. Dr. Tavčar pravi, da ta poslovnik res ni pameten. Zato bodo poslanci večine že skrbeli, da pride v veljavo boljši poslovnik, ki bo liberalcem onemogočil še tisto desetminutno pavzo za kadenje cigar. Dr. Tavčar ima seveda prav, ker ne gre, da bi liberalci zaradi svojih cigar onemogočevali postave, ki jih zahteva ljudstvo. Dr. Tavčar je glasoval celo proti svojim predlogom, zakar mu je zaklical dr. Šusteršič: Takih neumnosti še nisem videl delati, da bi kdo glasoval proti svojim predlogom; deset minut študira, potem pa še proti svojim predlogom glasuje. Dr. Krek je dal liberalcem dober svet: Teh deset minut bi liberalci najbolje porabili, ako bi brali »Slovenca«. — Ko je pri § 8. predlagal dr. Triller desetminutno pavzo, mu zakliče dr. Lampe: »Dajte no brati »Slovenca« teh deset minut, da boste postali pametni.«

Podrobna razprava o drugem delu lovske postave.

Dr. Tavčar ima zopet obstrukcijski govor. Zopet in zopet se jezi nad to presneto S. L. S., ker se dela po njegovem mnenju veliko preveč. Tavčar pozablja, da ljudstvo zahteva to, kar mu gre in kar bi mu bila morala kranjska deželna uprava že davno dati, če bi ne bila prejšnja večina prelena. V svojem govoru pripoveduje Tavčar, da zna streljati ptice, da se razume na race, kar staremu časnika radi vernjemo, kakor tudi, da se dobro razume na zanjke — nekdanje ali zopet obnovljene zveze. Nato pripoveduje celi Sloveniji znano staro povest, da spada med lovce, da ni le poslanec, marveč tudi ribič. Take storice je pripovedoval dr.

Tavčar v svojem govoru. Po dr. Tavčarju govori kratko baron Born. Nakar se glasuje.

Glasovanje.

Glasovalo se je primeroma hitro. Preko raznih Tavčarjevih »kunštnih« predlogov je prešla zbornica na dnevni red. S fino ironijo je učil dr. Krek, ki ni jurist, advokata dr. Trillerja, kako se mora za formalne predloge prositi glavarja za besedo. Dr. Triller se je jezil, ker ga je dr. Krek vedno prehitel in ker ni mogel hoditi pušit cigaret. Ljubezljivo mu je zaklical dr. Krek, ko je bil dr. Triller najbolj hud: »Nikar ne bodi hud, drugi bo še huiše.« — In — jezne Trillerjeve poteze so se omilile. Dr. Novak, prijatelj poslanca Demšarja, zamrmra nekaj o nasilstvu. Dr. Krek: Prosim, francoski parlament! Majoritetni principi! — In umolknilo so zastopniki liberalne inteligence.

SMRT VRANAM!

Govoril poslanec Dular.

Kot dolenski kmet sem dolžan, da se tudi jaz oglasim k besedi z ozirom na § 58. glede na poljske vrane. Letos so povzročile vrane na Dolenskem neizrečeno veliko škodo. Skoraj popolnoma so uničile poljske pridelke. Posestniki so prosili okrajno glavarstvo, naj jim podeli orožni list, da bi samo svoje polje zavarovali pred temi škodljivci. Okrajno glavarstvo vselej vpraša najemnika lova o izdaji orožnega lista. (Dr. Šusteršič: Čujte! Čujte!) Če on ne dovoli, ga nikdo ne dobi. (Dr. Šusteršič: Kdo je ta okrajni glavar? Kako se piše?) Ker ima pri nas okrajni glavar tudi sam lov (Dr. Lampe: Glavar ne bo o sebi sodil! — Pritrjevanje) se samoočisti razume, da lova skoraj nihče ne dobi. (Ogorčenje.) Predlagam in zahtevam, da morajo na vsak način dobiti posestniki dovoljenje, da varujejo svoje polje pred tem škodljivcem, in sicer naj se tako uredi, da določi občinski odbor, katerin se da orožni list in ob katerem času. Zahtevam v imenu svojih volivcev, naj se da dovoljenje od začetka aprila do sredi oktobra vsakega leta. Gospoda deželnega predsednika vprašam, ali mu je znano, da se v tem oziru godi velika krivica. Vprašam ga tudi, če namerava potrebno ukreniti, da ne trpijo posestniki polja škode zaradi teh škodljivcev, ker ravno v novomeškem okraju je zaradi teh škodljivcev povzročajo kmetom poljske vrane. Predlagam, naj se med škodljivce uvrste tudi poljske vrane. (Živahno pritrdjevanje. — Dr. Lampe: Smrt vranam!) Predlog je bil sprejet. Med dr. Dularjevim govorom so se zastopniki slovenske liberalne gospode zaničljivo smejali kmetu, zastopniku kmetov, dasi sede tudi med njimi samimi gospodje, ki jih je kmečki oče napravil za gospode! Kmetje naj si zapomnijo, da so zaničevali poslanci tiste stranke kmeta poslanca, ko je govoril za kmečke koristi, ki se dela zadnje čase kmetom tako prijazna.

Druga podrobna razprava končana.

Sprejmejo se vsi paragrafi drugega oddelka podrobne razprave, ko dr. Triller podleže s svojo zadnjo predlagano pavzo. Dr. Pegan zakliče: »Vyborne!« Nato je poročevalec Hladnik kratko zavrnil Tavčarja med živahnim pritrdjevanjem večine. Poročevalec opozarja, da je Tavčar leta 1897 pripravil predlogo za lovske postave. V isti predlogi je priporočal stvari, ki jim je danes nasprotoval. (Čujte! Čujte!) Dihurji, vidre in celo vodni kos in plemenita kuna. (Dr. Pegan: Sam jo je krstil tako, je imenovana med škodljivci.) Po končanem glasovanju zakliče dr. Krek Trillerja: Prihodnjič bom predlagal hrvaško. Triller: Za to sem vedno z vami — in hiti k Kreku, pa mu pripoveduje, kak Slovan da je, dasi je delal že v soboto in danes ne mške med klice, česar slovenski liberalci niso delali niti ob najbolj cvetočih časih nemško-slovenske liberalne zveze.

Dr. Trillerjevo labodje petje.

Ob 9. zvečer se seja nadaljuje. Dr. Triller poje labodjo pesem za liberalce in

pravi, kakšna groza obdaja liberalce, ker dela S. L. S. s polnim parom za ljudske pravice, da tako popravi, kar so liberalci po svoji lenobi in v svojem sovraštvu zagrešili proti ljudstvu. Pripoveduje bajko, da liberalci ne obstruirajo lovske postave, marveč obstruirajo proti temu, kar bi imelo priti nekoliko pozneje na dnevni red. Nato se podá na polje, ki ni stvarno. Prav lepo ga deželni glavar pl. Šuklje pouči, naj govori o materiji, ki je v razpravi. Nato pove, kar je že vse znalo, da mu § 20. poslovnika ne ugaja, ker ne dopušča 20 minutnih odmorov za kadenje cigaret po kuloarjih. Pove, da bi moral edino je veljati liberalcem priljubljeni § 67. poslovnika. Dr. Tavčar, stari mož, kakor je zjutraj o sebi sam pravil, je prišel ob pol 10. v zbornico. Svojo navzočnost je javil s tem, da je napravil našemu poslancu dr. Peganu poklon z nekim medklicom, ki ga nismo razumeli, a tudi dr. Trillerju je povedal, naj mu ne kadi, ko je Triller pripovedoval, da je govoril velečastiti mož, pisatelj, dr. Tavčar. Bučen smeh je zavladal v zbornici, ko Tavčar Trillerju pove: »Jaz nisem velečastiti«. Glavar pl. Šuklje mu tretjič ljubeznivo pove, naj bo stvaren. Triller vpraša grofa Chorinskega, ki je zastopal vlado, če ne bo § 67. postave povzročil, da se postava ne bo sankcionirala. Nato je nehal, ko je predlagal nekaj izpremenb postave, med njimi tudi črtanje §§ 72. in 73.

Grof Chorinski

izjavi, da po njegovem mnenju besedilo § 67. ne bo oviralo sankcije postave, ker je besedilo enako lovski postavi na Štajerskem in Nižjem Avstrijskem. Dr. Šusteršič: Dobro! Pritrjevanje.

Dr. Zajec.

Ker je obstrukcija, hočem biti kratek. Na nekem shodu je pohvalil dr. Tavčar upravni odsek, ker so bili gospodje nasproti lovcem lojalni. Izjavljam, da med lovci in kmetijstvom ni kompromisa. Zato predlaga, naj se črtata v postavi §§ 72. in 73.

Poročevalec poslanec Hladnik.

Veseli me kot agrarca, ko vidim, da sta dr. Triller in dr. Zajec še bolj radikalna agrarca kakor jaz, ker sta predlagala, naj se črtata §§ 72. in 73., česar si še jaz nisem upal predlagati. Dr. Lampe: »Kmečka misel napreduje!« Poročevalec nato navaja po dr. Tavčarju, da se je plačalo lovske odškodnine leta 1876. na Kranjskem 31 gld., leta 1889. nič! Dr. Lampe: »Oho!«

Liberalna svoboda.

Glavar uvede glasovanje. Dr. Triller se ozre okoli sebe in vidi, da manjka več liberalnih poslancev. Sveta jeza ga popade, skoči proti vratom. Kliče: »Kje pa ste! Nazaj, nazaj!« Bučen smeh v celi zbornici, ko prižene dr. Triller v zbornico nazaj poslanca Kneza, dr. Oražna in dr. Vilfana. Dr. Lampe jim zakliče: »Ali je to svoboda?!« Vse je pomilovalo Kneza, dr. Oražna in dr. Vilfana, ker jih je Triller tako skanclal.

Liberalna polemika s Terseglavom. — Liberalni pogum.

Liberalci so bili čedalje bolj nervozni. Ta njihova nervoznost je priklopela do vrhunca, ko je dr. Krek okoli 11. ure predlagal, naj se na podlagi § 20. poslovnika preko predloga dr. Trillerjevega — deset minut odmora — preide na dnevni red. Liberalci so kričali: Nasilje! itd. itd.

V tem momentu se poslanec Pirc iz Kranja ozre na galerijo in zapazi svojega starega znanca Terseglava. Terseglav se je Pircu smejal, kakor je bila pač vsa galerija prešinjena nekega veselega razpoloženja, kateremu se tudi Terseglav ni mogel odtegniti. Rekel pa Terseglav ni besedice. Pirc silno razburjen sedé vpraša glavarja, ali ima Terseglav »tukej notr« več pravice kakor »mi« (liberalci namreč). Glavar mu odgovori, da imajo seveda večjo pravico poslanci in je Terseglava »ukoril«.

Terseglav se je nemudoma pokoril in šel od ograje stran — jezilo ga pa je, da ga je Pirc provociral in hotel s tem nalašč uprizoriti »razburjenje«. Namen liberalcev je bil napraviti zopet kak škandal in računati so zato, da bodo naši poslanci skipeli ter bo razprava motena. Zmotili so se! Naši poslanci so ostali mirni in se v disput liberalnih poslancev s Terseglavom niso niti z najmanjšo stvarjo vmešali.

Terseglav je namreč — po neprevidnosti in gnan od svojega impulzivnega temperamenta — zopet stopil k ograji. To pa je liberalce silno raztogotilo. Dr. Triller je začel Terseglava psovati. Ta je sploščal šaljivo odgovoril — ko pa mu je dr. Triller zaklical iz zbornice »baraba!«, lump! in še več takih lepih izrazov, je Terseglav seveda skipel. Ni pa še nič odgovoril, dokler mu dr. Triller — poslanec, doktor, občinski svetnik itd. — ni zaklical: Dol prid!, če 'maš korajžo!« Tako izzivanje je seveda Terseglava spravilo v nepopisno jezo in je dr. Trillerju krepko in kakor sam priznava, premo delikatno, zasolil. To je bila krivda Terseglavova in

pa to, da ga liberalci sovražijo kakor satana. Zdaj pa je bil ogenj v strelhi.

Glavar je varoval dostojnost zbornice, Terseglava najostreje posvaril in mu velel, da se nemudoma odstrani. Liberalci bi bili radi, da bi se bil glavar pokazal pristranskega in so nanj vpili: Saj je od »Slovenca« — kako da ga karate! — Glavar pa jih je krepko zavrnil.

Terseglav se je zopet pokoril in takoj odšel. Ko pa pride na stopnice mimo kuloarja — pridere vseh deset poslancev, ves klub narodnonapredne stranke za njim — na čelu jim dr. Triller z dvignjenimi pestmi, rdeč kakor rak in divjih pogledov. Za njim vsi ostali liberalni poslanci, vsak s pestjo pripravljeno. Psovali so pa tako, da se je tema po stopnicah dečala. Baraba! Antikrist! (tako je zaklical Novak). Prej si bil največji ateist, zdaj pa klerikalni lump! Svinja! Satan! Falot! Dol s terseglavizmom! Mi ti bomo že pokazali! Katoliški anarhist! itd. itd. Dr. Triller pa je planil na Terseglava, za njim drugi — v očitnem namenu Terseglava na lice mesta pobiti, kar je na ozkih stopnicah bila kaj lahka stvar. Deset proti enemu in za liberalci velik del galerije! Vpili so: »Pobite ga, psa! Hoteli so Terseglava, ki je mirno šel po stopnicah, pokoreč se glavarjevi izjavi, vreči po ozkih stopnicah, kjer bi se bil gotovo ubil.

Tukaj pa skoči vmes Štefe. Prime dr. Trillerja za obe roki in čez celo telo — Terseglav pa poseže v žep, kakor da bi imel revolver (imel ga ni in ga sploh nima). To je Trillerja streznilo. Mož je čisto resno mislil, da ima Terseglav samokres in je vpil: Al' misliš, de se jez tvojga revolverja kaj bojim? Terseglav, ki je bil ves čas miren in je stal kakor skala na stopnici, obrnjen proti liberalnemu klubu, je tedaj rekel: Le en korak naprej, pa —! Bil sem že v drugačnih situacijah! Vpil je tudi dr. Tavčar.

Dr. Triller, Novak in Pirc so nato v strahu pred »revolverjem«, ki ga ni bilo, začeli pljuvati. Zadel pa Terseglava niso, ker so pljuvki padali v srednjo votlino stopnišča in so slabo merili. Terseglav pa se je klubu narodnonapredne stranke prezirljivo smejal. Triller vpilje: Vid' te ga, ta poza!

Bogve kaj vsled česa so se liberalci obrnili in odšli v kuloar, zmerjajoč dalje. Terseglav je nepremično čakal, dokler niso odšli, nato pa počasi odšel. V veži je slugam pokazal, da nima revolverja.

To je nepristranska zgodovina včerajšnjega burnega intermezza. Terseglav je zakrivil to, da je na sirovosti dr. Trillerjeve reagiral — za liberalne poslance pa je kaj grdo, da so ga psovali, ko je že bil ukorjen in da so šli vsi nadenj ter se na stopnišču hoteli vanj zagnati z grožnjami in pretenjem, da ga ubijejo in »zmasté!« Zakrivil so od prvega do zadnjega ne samo zločinstvo nevarnega pretenja, marveč očitni in dejanski poizkus izvršiti nad Terseglavom zločin. Da ni Štefe z vsemi svojimi silami zagrabil dr. Trillerja, in da se Terseglav ni zatekel k pozi, kakor da ima v prsemu žepu revolver ter da ni zapretil Trillerju s skrajnimi posledicami, ako stori le en korak dalje, bi se bil včeraj ponoči na stopnišču deželne zbornice zgodil krvav zločin! Ali naleteli so na moža, ki ga ne samo sovražijo, ampak tudi, in to še bolj — boje!

Lovska postava rešena!

Glavar odredi glasovanje. Preko liberalnih predlogov za desetminutne odmore se preide na dnevni red. Ob 11. zvečer je končano glasovanje in glavar pl. Šuklje naznani, da je lovski zakon rešen in da pride na vrsto prihodnja točka dnevnega reda. Poslanci S. L. S. živahno ploskajo, zmagonosno je strla naša stranka liberalno obstrukcijo, naperjeno proti ljudskim koristim in zahtevam!

Liberalci priznajo, da so izgubili partijo.

Dr. Triller in dr. Novak gresta k deželnemu glavarju. Nosita celo kopo popirjev v rokah. Dr. Triller: »Tukaj vlagava nujne predloge. Prosiwa, naj se razpravlja o njih«. Deželni glavar: »Jaz drugače ne morem postopati, kakor po postavi. Ne morem in ne bom dejal prej nujnih predlogov na dnevni red, kakor kadar se mi bo to zdelo primerno.« Dr. Triller kliče: »Nečuvno! Vas bomo že naučili!« Dr. Tavčar: »Mi se ne bomo igrali z vami, če imate veselje tu sedeti, sedite, mi ne maramo več delati.« Dr. Triller: »Ne bomo igrali partije z vami«. Dr. Triller opazi, da slučajno niso nemški poslanci v zbornici. Zakliče: »Nemci so že šli, od S. naprej zborujemo. Nemci so že šli vun, mi gremo tudi. Zborujte sami!« Liberalci zapusté dvorano in se podajo v svoj klub in ko nemški poslanci vidijo, da so liberalci šli, se takoj povrnejo nazaj v zbornico in nemo pokažejo, da se je motil dr. Triller, ko je sodil, da so se Nemci absentirali.

V slovo!

Ko so odhajali liberalni poslanci iz zbornice, so jim naši poslanci klicali: »Na zdar! To je najpametnejše, kar ste storili. Bravo!« Od liberalnih poslancev je samo Gangl ostal na hodniku, drugi so zapustili

poslopje deželnega zbora, v katerem so se včeraj tako blamirali, da so v svoji nervoznosti glasovali celo proti nekaterim svojim spreminjevalnim predlogom. Najznačilnejši je bil za liberalne poslance ob njihovem slovesu klic: »Zaspani so, zato gredo!«

Po strti liberalni obstrukciji mirna stvarna seja.

Ko so zapustili liberalci zbornico, je ista zadobila resno lice. Dostojno in mirno se je pričelo delo za ljudstvo. Rešila se je cela vrsta važnih predlogov.

Statut kranjske kmetijske šole na Grmu
se odobri s pristavkom deželnega poslanca Jarca, naj se sprejme dostavek, ki določa na šoli pouk v veronauku.

Most preko Kolpe na cesti Kočevje-Brod.

Po poročilu poslanca Jakliča se odstopi prošnja občine Fara radi otvoritve prometa čez most preko Kolpe na deželni cesti Kočevje-Brod priporočuje deželnemu odboru.

Gospodinski tečaji na deželi.

Z ozirom na nujni predlog poslanca dr. Lampeta se sklene na predlog poročevalca poslanca Povšeta, da se dovoli za gospodinske tečaje na deželi leta 1909. 3000 K, leta 1910. pa 15.000 K.

Osuševanje zemljišč v Krašnji dolini.

Poročevalec Povše: Kdor je potoval v tem okraju, je gotovo videl močvirne travnike. Nujna potreba je, da se uravna Radomljica. Deželnemu odboru naroča, naj napravi potrebne načrte za osuševanje zemljišč v Krašnji dolini. Dr. Krek: Veseli ga, ker se je zavzel deželni odbor po velikem osuševalnem delu za osuševanje močvirnih travnikov v njegovem volivnem okraju. Zagotavlja, da bodo sledile tej prošnji iz njegovega okraja še druge. Toplo nasvetuje, naj nastavi deželni odbor enega travniškega mojstra.

Urnava potoka Višnjice.

Poslanec Mandelj utemeljuje nujni predlog poslancev Mandelja, dr. Lampeta in tovarišev glede na urnavo potoka Višnjice in njenih dotokov do izliva v Krko pri Vidmu. Svet je krašnate tvorbe. Potreben je kraj, da se spomni dežela nanj. Predlog se izroči upravnemu odseku.

Preložitve klanca pri Vinici na deželni cesti Ribnica-Sodražica.

Poslanec Bartol utemeljuje svoj samostalen predlog o preložitvi v nadpisu navedenega klanca, ki ima do 20 % padca, kar dokazuje, kako nujno je potrebna urnava, oziroma znižanje klanca. Predlog se izroči upravnemu odseku.

Službena pragmatika za deželne uslužbence.

Zbornica odobri poročilo poslanca Povšeta po razpravi, ki se je udeležila poslanca dr. E. Lampe in dr. Šusteršiča o službeni pragmatiki za deželne uslužbence.

Nov poslovnik za deželni odbor.

Po poročilu poslanca Povšeta o novem poslovniku se sprejme nov poslovnik za deželni odbor po razpravi, ki se je udeležil poslanec dr. E. Lampe.

Ljubljana, dne 12. oktobra.

Opolnoči je sprejela zbornica v podrobni razpravi poslovnikov § 17.

Pokojski statut za deželne uslužbence.

Sprejme se poročilo poslanca Jarca odseka za reorganizacijo deželnih uradov o revidiranem pokojninskem statutu za deželne uslužbence.

Prošnja občine Suhor za napravo vodovoda.

Poročevalec Matjašič naglašja, da je potreba vodovoda velika. Imajo slabo, črvido vodo. Stvar naj se nemudoma pospeši! Dr. Šusteršič: Dobro! Dobro!

Prošnja občine Iška Loka za podporo k zgradbi mostu na občinski cesti.

Sprejme se glede na to točko predlog poročevalca poslanca Povšeta, naj se dá v zgoraj navedeni namen primerna podpora.

Nameščanje državnih kletarskih nadzorikov.

Zbornica odobri poročevalčevo poročilo (posl. Povše) o poročilu deželnega odbora glede izvrševanja v § 13. nove vinske postave določene pravice zastran nameščanja državnih kletarskih nadzorikov.

Vodovodna doklada.

Na predlog poročevalca poslanca Povšeta se dovoli pobiranje 208 %, odnosno 133 % doklade na direktne javke od udeležencev vodovoda v Malih Vižmarjih.

Zvišanje podpore kmetijsko-kemiškemu preizkuševališču.

Na predlog poročevalca poslanca Povšeta se zviša podpora kmetijskemu kemiškemu preizkuševališču v Ljubljani od 3000 na 3600 kron. Odkloni se predlog poslanca dr. Pegana, naj bi se poročilo v nadaljnje proučevanje vrnilo deželnemu odboru.

Zboljšanje narinskih in senožeških pašnikov.

Odobrita se poročila poslanca Pibra o izboljšanju narinskih in senožeških pašnikov.

O prošnji »Društva rokodelskih mojstrov«.

Z ozirom na prošnjo »Društva rokodelskih mojstrov« v Ljubljani se sklene na predlog poročevalca Bartola, naj se javna zastopstva pri oddaji del ozirajo na domače obrtnike.

Obrtni svet.

Odobri se posl. Zajčev predlog v imenu upravnega odbora o prošnji »Društva rokodelskih mojstrov« za ustanovitev obrtnega sveta, ki naj se prideli kot posvetovalni organ v obrtnih rečeh deželnemu odboru.

Razne cestne zadeve.

Odobri se poročila posl. Jakliča o prošnji občine Lužarje za uvrstitev ceste Knež-Karlovce med okraj. ceste, o prošnji občine Stari trg pri Črnomlju za zgradbo projektiranih cest čez Zagodec do Predgrada na Dol in iz Starega trga čez Kolpo do prevoza čez Kolpo v Lučici in o prošnji občine Struge za izpremembo nameravane cestne zgradbe Mala Gora-Polom.

Odprava premij za pokončavanje zveri.

Poročevalec poslanec Schollmayer-Lichtenberg predlaga v imenu upravnega odbora, naj se razveljavi sklep deželnega zbora z dne 22. oktobra 1869. za pokončavanje zveri. Deželnemu odboru se dovoli kredit 2000 kron za nagrade za uničenje strupenih kač. Dr. Šusteršič naglašja potrebo, da se mora dati deželnemu odboru obširnejše dovoljenje. Predlaga: Deželnemu odboru se dovoli 4000 K, da po svoji dobri volji osobito občinam dovoljuje podpore za pokončavanje škodljivih kač. Predlog obvelja.

Preložitve ceste in novega mostu čez Pivko pri Postojnski jami.

Sprejme se po poslancu grofu Barbo utemeljevano poročilo upravnega odseka o prošnji mestne občine Postojna za podporo k stroškom preložitve ceste in zgradbe novega mostu čez Pivko pri Postojnski jami.

Uvrstitev ceste Vinica-Preloka med okrajne ceste.

Odobri se predlog poslanca Jakliča o prošnji občine Vinice za uvrstitev ceste Vinica-Preloka med okrajne ceste. Prošnja topla priporoča poslanec Matjašič.

Ustanovitev dveh novih provizoričnih mest deželnih živinozdravnikov.

Na predlog poslanca Jakliča se sklene, da se ustanoviti dve novi provizorični mesti deželnih živinozdravnikov.

Prošnja občine Kandrše za uvrstitev občinske ceste od Pilpahove graščine do Vičdrge med okrajne ceste

Na predlog poslanca Košaka se odobri poročilo upravnega odseka.

Občinska cesta Nemška vas — Lukovk — Ornuška vas — Trebelno.

Odobri se poročilo poslanca Košaka o prošnji občine Trebnje in cestnega odbora Trebanskega za uvrstitev občinske ceste Nemška vas — Lukovk — Ornuška vas — Trebelno med okrajne ceste.

Cesta Malence do hrvaške meje.

Odobri se poročilo upravnega odseka o prošnji občin Čatež, Cerklje, Krško, Zaskot in mestne občine Brežice in občine Kallje na Hrvaškem za zgradbo nove ceste od okrajne ceste pri Malencah čez Malenški jarek do hrvaške meje, kakor tudi poročilo poslanca Košaka o prošnji občine Medvode za uvrstitev občinske poti, ki se odcepi od državne ceste pri Seničici in pešje skozi Golobrd v Babni dol med okrajne ceste.

Podpora za zgradbo ceste Bohinjska Bistrica — Ravne.

Zviša se na predlog poročevalca upravnega odseka poslanca Povšeta podpora za 2000 K.

Seja se prekine.

Deželni glavar pl. Šuklje: Seja je trajala nepretrgoma 17 in pol ure. Rešili smo ves dnevni red razven poročila ustavnega odseka o načrtu novele k občinskemu redu in k občinskemu volivnemu redu. Gre se mi zato, da se reši ves dnevni red v eni seji. Zato prekinem sejo. Seja se nadaljuje danes ob 12. opoldne.

S. L. S.

Zaupniki S. L. S.

Zaupniki S. L. S. na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Primorskem, vsi v Ljubljano v nedeljo 17. t. m. Vzdignite se kot en mož, da pokažemo sve u, da je v našem taboru združena Slovenija.

Notranji položaj.

Vse nemške stranke, ki imajo zastopnike v nižjeavstrijskem, gornjeavstrijskem, solnograškem in predarliskem deželnem zboru, so sklenile tekom tega tedna predložiti v omenjenih zastopih postavo, ki bo uzakonila nemščino v uradih in šolah. Pogajajo se z vlado, kako omogočiti sankcije, vlada pa kaže, da bo Nemcem ugodila. Ali bo to zanjo koristno ali ne, je drugo vprašanje.

Dr. Laginja, ne bo več pri predstojemcem zasedanju kandidat za zbornično podpredsedstvo, ker pride po dogovoru zdaj na vrsto član »Slovenskega kluba«, najbrže posl. Pogačnik. Tako saj poročajo listi.

Stapinski je na zborovanju poljskega učiteljskega društva poročal o položaju in dejal med drugim sledeče: »Jaz sem voditelj ljudstva in povdarjam, da je to zame veliko večja čast kakor vsako ministrsko mesto. Jaz sem kmet in kmečka suknja mi je dražja kakor ministrski frak. Naj vsak izve, da ne sprejemem ministrske časti, ampak moja težnja je le, da služim ljudstvu!«

Nekateri listi poročajo, da bo postal ministrski predsednik Körber.

MAŽARI IN HRVATJE.

Zbornični predsednik Justh se je začel pogajati s hrvaško - srbskimi poslanci da bi jih pridobil za boj zoper krono. Baje hočejo skovati zopet nekako reško resolucijo. Poslanci hrvaške koalicije to taje.

Dnevne novice.

+ V Ljubljano! Pod tem naslovom priobčuje mariborska »Straža« uvodnik v katerem pravi: »Ustanovitev Vseslovenske Ljudske Stranke je velikega pomena tudi za dogodke v prihodnjih bojih za slovenske pravice v državnem zboru. Vseslovenska politična organizacija bo mogočna trdnjava v obrambo naših političnih pravic. Vseslovenski izobraževalni organizaciji S. K. S. Z. se pridruži vseslovenska politična organizacija. Pohiteli bodo dne 17. oktobra v Ljubljano somišljeniki iz cele Kranjske, Koroške, Goriške, Trsta in Istre. Ali naj mi Stajerci zaostanemo? Ne, to se ne sme zgoditi! Zato pa pozivamo vse naše somišljenike, zaupnike, posebno pa naše župane, da gredo prihodnjo nedeljo vsi v Ljubljano na ustanovni shod Vseslovenske Ljudske Stranke, ki se bo vršil ob pol 12. uri v hotelu Union. Kdor le količkaj more iti, naj ne ostane doma. Ponosni so Slovenci po drugih deželah na nas in našo politično zavednost, dne 17. oktobra jim moramo s tem, da gremo v kar najobilnejšem številu v Ljubljano, dokazati, da se ne varajo nad nami. Zato pa mora biti deviza vseh somišljenikov Slov. kmečke zveze: V nedeljo 17. oktobra vsi v Ljubljano!

Čestitka goriški S. L. S. Včeraj popoldne, ko je v proslavo zmage goriških Slovencev zavihrala nad našo tiskarno slovenska trobojnica, je uredništvo našega lista poslalo državnemu in deželnemu poslancu g. dr. Ant. Gregorčiču v Gorico naslednjo brzojavko: Navdušeni čestitamo bratski goriški S. L. S. na sijajni zmagi. Bog združi vse Slovence pod streho hiše ene! Uredništvo »Slovenca«.

+ Liberalci so se streznili, ko so se danes prespali. Zdaj znamo, zakaj da so bili včeraj tako hudi. Zaspani so bili. Danes je dr. Triller v zbornici povedal, sicer ne naravnost, a le tako, da smo ga razumeli, da je srečala liberalce — pamet. Razprava o občinskem volivnem redu se vrši čisto normalno. Liberalni govorniki so sicer hudi, kar imajo prav, ker so opozicionalci, a od pol ene do zdajle, ko to pišemo, so že govorili trije, dasi se je pričela seja danes ob približno 1/4 na 1 popoldne. Odločen nastop naše stranke je zlomil v najkrajšem času liberalno obstrukcijo, ki je nastala hipno brez povič.

+ Dr. Triller — propadel! Vse mogoče so liberalci poizkušali, da bi preprečili delo deželnega zbora v ponedeljek. Dolgi govori, neumne desetminutne pavze, vse to ni liberalcem pomagalo v njihovem protiljudskem delu. Kar pride pozno zvečer dr. Triller na briljantno idejo; napraviti zbornico nesklepčno. Res začne liberalne poslance goniti iz dvorane in kmalu je od opozicije sam v zbornici. Veleposelniki so imeli namreč ravno klubovo sejo. A delal je dr. Triller račun brez naših poslancev: ko je hotel staviti predlog za zaključenje seje zaradi nesklepčnosti, ga pozdravi s strani naših poslancev glasen smeh. Naši poslanci so namreč vstrajno sedeli na svojih sedežih in bilo jih je vedno 26 — kar je zadosti za sklepčnost zbornice. — Na to je dr. Triller osramočen začel svoje zveste nazaj klicati. No pa saj ni bila to edina blamaža dr. Trillerjeva!

+ Dunajskemu »Vaterlandu« v odgovor. Pretečeni teden je prinesel ta dunajski list brzojav, ki ga doslovno prinašamo, da se spozna, kako se pred svetom, ki razmer na Stajerskem ne pozna, dr. Ploj hvali in pere. Brzojav se glasi: Glasilo

silo konservativne (!) stranke, katere voditelj (!) je državni poslanec dr. Ploj, priobčuje na uvodnem mestu to-le velevažno izjavo: Veliko ljudskih prijateljev, kateri gledajo z žalostnim srcem na mnoge potrebe ljudstva in želé zato v postavodajalnih zborih resnega, koristnega dela, opazuje z veliko skrbjo, da hoče večina slovenskih zastopnikov vsako pozitivno delo v postavodajalnih zastopih ovirati. Toda gorje jim! Gorje tudi tistim resnim in zrelim možem, kateri svojih nervoznih kolegov ne morejo več v pravih mejah obdržati. Spodnještajersko kmečko ljudstvo posebno letos bridko občuti (!!) odsotnost dvornega svetnika dr. Ploja v deželnem zboru, in če ne ljudstvo, tedaj vemo mi, kje da tiči zlo. On je za nas zelo koristno deloval. Naj bo prepričan, da se ga s hvaležnostjo spominjamo, aktivno pa politično nismo delovali, da ne bi netili ognja domačega razpora. Toda neka meja mora biti, in če je potrebno, pride tudi — do ločitve! Ostudni osebni napadi na dr. Ploja morajo prenehati. Objektivno naj se sodi njegovo delovanje, saj je stvarine dovelj, če bi bilo le razuma. Dr. Ploj naj vztraja, to želé njegovi prijatelji, ki bodo o potrebnem času to storili, kar je iz resnega krščansko-narodnega stališča potrebno. — Tako dopis. Da se ne bo begalo javno mnenje, pribijemo te-le stvari. Dr. Ploj ni noben voditelj, ker za seboj nima nobene stranke. Na Stajerskem je le S. L. S., oziroma Kmečka Zveza in pa liberalna stranka. Vmesne stranke ne poznamo. Dr. Ploj je bil izvoljen na programu K. Z. in na priporočilo naših listov, po izvolitvi pa je uskočil k nasprotnikom, in zdaj ga tisti ljudje, recimo kot pravi dopis, osebni prijatelji, hvalijo, ki ga niti volili niso. Vse, kar je liberalno, je na dr. Plojevi strani. Dokaz za to »Narod«, ki ga vedno hvali. Dr. Ploj je bil že opetovano pozvan, naj odloži svoj mandat, ker je pri volitvi za deželni zbor tako sijajno propadel. Zakaj tega ne stori, že sam dobro ve. V deželnem zboru štajerskem pa imamo že take zastopnike, ki s svojo odločnostjo imponirajo celo nasprotnikom, tako da smo veseli, da dr. Ploja vmes — ni! Toliko v odgovor — resnici na ljubo!

Poslanec Piber je stavil v kranjskem dež. zboru interpelacijo v zadevi krutega tolmačenja § 65 gozdnega zakona. Dobe sedno interpelacijo in še nekaj podatkov o krutem tolmačenju tega zakona priobčimo.

Blamaža liberalcev v Litiji. Nedeljska liberalna prireditel v Litiji je doživela fiasco. V sprevidu dopoldne je bilo le 13 sokolov. Dr. Žerjava in dr. Krisperjevega Gabrščka ki je svoj govor večinoma bral, je poslušalo le kakih 70 ljudi. Tudi drugod, kamor so liberalci prišli, so se le blamirali.

— Veiki Slovan. Hotelska družba »Triglav« na Bohinjski Bistrici je izobesila na ondodnem kolodvoru samonemško reklamno tablo. Veliki Slovan Ivan Hribar! Ali je tudi to sad Vaše pogodbe z Nemci?

Le še par dni bodo prejeli list oni naročniki, ki doslej še niso obnovili naročnine za naprej. Kdor torej želi še nadalje brez prestopa prejemati naš list, naj nemudoma odpošlje naročnino za zadnje letošnje četrtletje. Čas, kedaj poteka naročnina, je natančno zabeležen na naslovnem ovitku.

+ Umrla je na Brodu pri Lokavici ga. Berta Kersnik, rojena Höffern - Saalfeld. Pokojnica, mati pisatelja Kersnika, plemenita žena, je dosegla visoko starost 80 let. Bodi ji zemljica lahka!

Cenik cerkvenih tiskovin za župne urade je izdala ravnokar »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani in ga bo župnim uradom te dni razposlala. Tiskovine so prirejene po določbah zadnje sinode.

— Potresni sunek. 11. t. m. popoldne 5 minut pred četrto uro, bil je v Trnovem močan potresni sunek z bobnenjem. V prodajalni gospodarskega društva so krožniki ropotali. V stanovanju se je videlo, ko se je omara majala. Marsikdo je šel gledati na prosto, kje se je kaj podrla.

— Poizkušen samoumor sluge finančnega ravnateljstva. V Trstu se je 52 let stari sluga pri ondodni finančni direkciji Ivan Lukežič vrgel v morje. Pilotje so ga rešili in ga prepeljali v bolnico.

— Poročil se je sodnik g. Štefan Sagadin na Ptuj u. g. d. Marico Vasič iz Celja.

— Kako se postopa z Nemci. Glasilo celjskih septemberskih prepečev naznanja, da sta z odloki najvišjega kakor deželnega sodišča oproščena mladi Derganc in pa neki Mehlsack, katera sta bila obsojena zaradi udeležbe pri lanskim septemberskih izgredih. Radovedni smo samo, zakaj se ni postopalo tako tudi v Ljubljani?

— Revolta prisiljenk. Meseca aprila so prisiljenke v Lankovcih razdeležale vse: stekla, les na oknih, klopi, peči, luči itd. Zato podjetnost so bile kaznovane: Ana Tomše, Franca Celan in Marija Zakušek so bile obsojene na tri mesece ječe, Roza-lja Perkič pa na šest tednov.

— Srečen lovec. Zadnji petek je lovec Franc Beg iz Gorenjih Sic, župnija Toplice, videl leteti nad vasjo Verdun velikanskega ptiča. Brž je smuknil domov po puško, ptiča varno zalezel in pogodil. Danes 11. oktobra je bil prodan gimnazijskemu ravnatelju v Rudolfovom za 30 K. Eni trdijo, da je ptič belo- in golovratni jastreb, razpet meri nad dva metra. Gg. profesorji naravoslovci bodo že dognali, v katero vrsto spada nenavadni gost. Eni sodijo, da je priletel iz južnih pokrajin, morda celo iz Turčije. Lovcu se pač vse primeri.

— Ubil se je v Škedinju na stopnjicah lastne hiše 51 let stari posestnik Jurij Sanein.

— Obravnava zoper tatove, ki so vlomili od 16. do 17. julija t. l. v kopersko stolnico in odnesli vrednote nad 30.000 K, se vrši sedaj pred poroto v Trstu. Obtoženi so: Russich, Jenko, Bassi, Tercion iz Trsta, Persich iz Gorice, Norbedo iz Kopra, Plojer, Fumin iz Trsta, Lojza Kerman iz Komna, Brundolin Metuglio in Tieni iz Trsta.

— »Monarhična zveza« je ime društva, ki se je osnovalo v Trstu. Za namen društva je v pravilih povedano, da ima vzbujati in utrjevati v tržaških občinarjih in prebivavcih južnih dežel naše monarhijske smisel in ljubezen za združeno, krepko in nerazdeljeno monarhijo pod habsburško vladarsko hišo; pospeševati v južnoavstrijskih narodih moralno in gnotno blagostanje s tem, da se povzdigne trgovina, obrt, mornarstvo in poljedelstvo; doseči isto s pospeševanjem gospodarskega in finančnega razvoja občin in meset, s posebnim ozirom na Trst. — Društvo nima političnih namenov.

— Šolske in učiteljske vesti. Vpeljava nerazdeljenega dopoldanskega pouka je dovoljena v I. razredu na trirazrednici v St. Petru na Krasu. — Dosedanja časovna učiteljica v Banjiloki Josipina Sterlekar je nastavljena kot časovna učiteljica in voditeljica enorazrednice v Retečeh pri Škofi Loki. — Obolelo učiteljico Antonijo Grmek v Komendi, bo nadomeščala izprašana učiteljska kandidatinja Angela Miselj. — Za časovno učiteljico v Mozlju je imenovana Teodora Truger.

— Pomlad v jeseni. V Bistrici pri Trzinu je prijatelj našega lista nabral mičen šopek cvetočih in popolnoma zrelih jagod, kar je pač redka prikazen za hladno in deževno jesen.

— Imenovanja. Poštними vežbeniki so imenovani gimnazijski abiturienti Anton Preinfalk, Fran Vagaja in Ivan Kroboth.

— Na svatbi zaklan. V sredo večer so na svatbi v Drašči vasi oglarji zaklali nekega fanta, edinega sina žalostnega očeta. Kdo je kriv? Kdo drugi kakor alkohol.

Vsem cenjenim naročnikom, katerim je potekla naročnina, smo poslali položnice in naj blagovolijo po isti čim najpreje doposlati naročnino.

POVZROČITELJ BARCELONSKIH GROZOT OBDOJEN NA SMRT.

Sodišče v Barceloni je obsodilo znane voditelja »Svobodne Misli«, Ferrerja, na smrt, ker se je dokazalo, da je aranžiral in vodil tolpe, ki so cel teden ond pobijale, porušile skoro vse cerkve, zažgale samostane in onečaščevalle mirliče. Ferrer se je zagovarjal s tem, da je ves čas delal za »svobodo, omiko in napredek«.

Koroške novice.

k Nered pri nemškonacijskem gospodarstvu. Vsem bo še v najboljšem spominu, kako grdo so obrekovali Nemci in nemškutarji bivšega šentjakobskega župana Kobentarja v Rožu, češ, da so v občinski blagajni manjkale velikanske svote. Napadali so posojilnico v St. Jakobu v Rožu, češ, da bo polom. »Freie Stimmen« in »Stajerc« sta kar zahtevala, da se naj da Kobentarja kar pod ključ. Že tedaj smo zahtevali, da naj dežel. vlada pogleda v občino Vernberg, kjer je gospodaril celih 30 let nemškutarski paša poslanec Oraš. Vlada pa štiti nemškutarje, kjer le more. Med ljudstvom pa so se širile čudne govorice. Še bolj čudno pa je, da je vlada tako dolgo pustila gospodariti Orašu in da je še-le letos poslal deželni odbor revizorja Kagerja, ki se je pa nasproti sedanjemu slovenskemu županu, ki je zahteval revizijo, obnašal prav čudno. Nič se mu ni ljubilo revidirati, županu pa tudi ne prevzeti nereda v občinski blagajni, ki ga je povzročil Oraš. Na licu mesta je dognal revizor primanjkljaja do 7000 kron, potem pa je vzel akte — seboj, češ, da mora natančneje še-le dognati. Razumemo! Nemški listi so zdaj tihi. Le dunajski »Deutsches Volksblatt« je poročal dne 4. t. m., da se mu je pisalo iz Celovca: Župan občine Lipa (!?) je izginil, ker je prišel v konkurz. Dolga je 50.000 kron, vrednost premoženja 10.000 kron. Prišlo je pismo,

da se hoče v Beljaku usmrtiti; sin in še nekdo drugi sta se takoj odpeljala in ga nista našla. — Ali je v tem poročilu pomota, ali je nov slučaj?

k Nov občinski volivni red za Beljak. V sredo, dne 6. t. m., je utemeljeval poslanec Poltnig svoj predlog o novem občinskem volivnem redu za mesto Beljak. Predlog so izročili pravnemu odseku.

• Kolekujte vsako pismo z obmejnimi kolkem! •

IZJAVA.

Včerajšnji dogodek v deželnem zboru, tičoč se moje osebe, je dokazal, da imamo časnikarji tudi nekaj krvi. Priznavam, da bi bilo zlasti za me in za tovariše, ki so z menoj vred tople sangviniške narave, precej boljše in lažje, ko bi bilo drugače. A: parce mihi Domine, quia Dalmata sum! Liberalni poslanci imajo z zbornice polno priložnost žaliti naše somišljenike na galeriji; galerija pa mora seveda molčati. Umevam: Deželni glavar ima prav in ko bi bil jaz na njegovem mestu, bi menda ravno tako delal kot je on. Bodi dobro, ker sem prepričan, da se bo vsakemu galerijskemu obiskovalcu, ki bi ne molčal, godilo tako, kot se je meni. Psovke dr. Trillerja in njegovih drugov in njih dejanski napad name vrnem tako, kot se mi bo zdelo primerno; samo z galerije ne več. Torej na svidenje drugod, kjer se ne bo vmešaval med nas noben poslovnik in noben deželni glavar.

Franc Terseglav.

Ljubljanske novice.

lj Javno predavanje. Danes ob pol 8. uri zvečer predava v prostorih S. K. S. Z. g. Fr. Terseglav o »Lex Axmann«. K najobilnejši udeležbi vabi odbor.

lj Za ministra für Landesverteidigung bo imenovan liberalni poslanec Turk. Tako se je sklenilo 11. t. m., ob 5. uri 55 minut zvečer v deželnem zboru kranjskem, in sicer v intermezzu, ko je bil vsled obstrukcijskega predloga dr. Tavčarja desetminuten odmor. Dr. Tavčar je namreč med tem odmorom ostal v zbornici in se s poslanci S. L. S. menil glede umevanja poslovnika. To priliko je dr. Šusteršič uporabil za to, da je dr. Tavčarju razlagal, kako bo zopet vse dobro in prav, kadar dobé Slovani svoje ministre, kojim bo brez dvoma kot predsednik postavljen dr. Tavčar. — V tem kabinetu bo pa seveda Turk moral biti za ministra »für Landesverteidigung«, je dejal načelnik S. L. S. Grohoten smeh se je razlegal po dvorani in galeriji se seveda pridruži, ker se duhovitosti tega predloga ni mogel nihče odtegniti. Še dr. Tavčar se je smejal, da se je ves majal. Kakor čujemo, Turku ni nič kaj prav, da je danes jutraj ob pol 2. bila seja deželnega zbora le prekinjena in da se je nadaljevala ob 12. uri, ker tako se je njegovo izključenje le — podaljšalo.

lj Turkovi — Bolčevega Pepeta konji. Ko je v sobotni deželnozbornski seji Turk, po domače Bolčev Pepe, najbolj razsajal in kazal svojo oliko, so njegovi hlapi v Klečah konje neusmiljeno pretepavali. Vozili so premog. Vsled preobložitve voza in vsled prevelikega izmučenja konji niso mogli voza izpeljati. Hlapci so pričeli neusmiljeno biti po konjih z biči in lopatami, toliko časa, da so se konji zgrudili. Kmečki možje so prihiteli in opomnili blapce, naj nehajo, ker drugače morajo konji poginiti. Ta opomin kmečkih mož je spravil Turkov »kučarje« šele k zavesti, da so prenehali z udarci. Ravno prav, da je bil Turk izključen od treh sej deželnega zbora, se bo vsaj malo pobrigal za svoje konje, kar je tudi želja njegove gospe so-proge.

lj Poročil se je c. kr. poštni uradnik g. Svetozar Koser z g. d. Albino Mastek.

lj Iz obrtnih krogov se nam poročajo: Deputacija izvoljena na predvčerajšnjem shodu obstoječa iz gg. Weibl, Tönnies Wil., Rojina Ant. in Kregar, se je poklonila včeraj ob enajsti uri dopoldne g. deželnemu predsedniku ter mu razložila, kak udarec so brtniki zadobili, ako obvelja da bodo morali vajence v četrtkih dopoldne v šolo pošiljati. Deputacija je prosila g. deželnega predsednika, naj gre obrtnikom na roke, da se zgornj omenjena določba premeni. G. predsednik je zagotovil deputaciji da se bo oziral kolikor mogoče na željo obrtnikov, priporočal pa, naj deputacija ulož pri deželni vladi pismeno vlogo, v kateri bodo razložila utemeljene obrtniške želje radi pouka v četrtkih dopoldne. Ravno isto je odgovoril g. dr. Praks Mayer. Oba gospoda sta poudarjala, da se stvar ne more na mah rešiti. Treba le da bo imel šolski odbor obrtno nadaljevalne šole sejo in da se stvar preuredi. Deputacija je sklenila napraviti pismeno vlogo na deželno vlado in ko bo dobila deputacija odgovor, bo takoj potrebno ukrenila, da bodo o odgovoru gospodi obrtniki obveščeni.

35letnico tiskarstva in nepretrganega delovanja v enem in istem zavodu praznuje danes gospod Anton Sterlekar, vodja »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

lj V Ljubljani utonil. Ko so večeraj popoldne pleskali ključavničarji most električne cestne železnice poleg šentpeterskega mostu, se je pri odru zlomila deska ter je na nji stoječi remizni ključavničar roj. 1886. v Cerknem, pristojen v Dobrunje Fran Klinar sin vpokojenega nadučitelja in hišnega posestnika na Zaloški cesti št. 15 gospoda Frana Klinarja, padel v Ljubljano ter izginil med valovi. Ko je nesrečo videl nadporočnik c. in kr. 17. pešpolka gosp. Gressl, je hipoma slekel bluzo in skočil za ponesrečencem. Ker je pa Ljubljana zelo narasla in je kalna, ga ni mogel rešiti. Takoj po nesreči je prišla na lice mesta policijska komisija, ki je dala utopljenca po ribičih s čolnom iskati, kateri ga pa tudi niso našli, ker je voda zelo deroča in je truplo bržkone odnesla dalje.

lj Zadruga krojačev, krojačic, krznarjev itd. naznanja, da se vrši preskušnja za vajence in vajenke, in sicer zadnja v tekočem letu, dne 21. t. m. v obrtni šoli. Vajenci in vajenke, ki se želijo podvreči tej preskušnji, so naproseni, da se pravočasno zgledajo pri načelstvu zadruga v teku tega tedna.

lj Koroško slovensko dekle, ki je iskalo službe v našem listu, je dobilo polno ponudbo. Pri dohodu v Ljubljano je pa dekle obolelo in se je moralo vrniti domov.

lj Ukraden je bil te dni nekemu gospodu iz stanovanja zelenkast površnik z atlasasto podlago, vreden 90 K.

lj Zatekel se je k magistratnemu slugi rjavolisasti mlad pes s prisekanim repom. Lastnik ga dobi pri njem.

Nadaljevanje seje kranjskega deželnega zbora.

Zjutraj prekinjena seja se nadaljuje. Liberalci so prišli k seji, kar priča, da so bili ponoči le zaspani.

Občinski red in občinski volilni red. (Poroča dež. odb. Jarc.)

Ustavni odsek je pritrdil poročilo deželnega odbora o noveli k občinskemu redu in k občinskemu volilnemu redu v zmislu sklepa deželnega zbora z dne 14. januarja. Novela je velepomembna, radikalna, dasi je tole šele pričetek stroge moderne volivne preosnove.

Deželni glavar pl. Šuklje

izjavi, da bo moral z ozirom na zadnje dogodke strožje postopati. Dopustiti ne bo mogel, da se v glavni razpravi, v kateri naj se obravnavajo zgolj načelna vprašanja, če želi kdo govoriti o konkretnih predlogih, mora izjaviti, da ne bo tega ponovil v podrobni razpravi.

Deželni predsednik baron Schwarz

izjavi, da glede na predlogo o lovski postavi in o postavi z ozirom na občinski in na občinski volilni red ne more zavzeti nobenega stališča, ker za to še ni pooblaščen po osrednji vladi.

Glavna razprava.

Glavar naznani vrsto kontra govornikov. Vpraša, ali ni doktor Tavčar v listi govornikov. Dr. Tavčar: „Ne, imam zamašena usta!“ Smeh.

Baron Schwegel

priznava, da sta kranjski občinski red in občinski volilni red zastarela in že davno zrela za času primerne izpremembe. Ni pa zadovoljen z nekaterimi preradikalnimi, odnosno demokratskimi nasveti ustavnega odseka. Najmanj mu ugaja nasvetovana razdelba volilnih upravičencev v volivnem imeniku. Ustavni odsek namreč predlaga, da se v prvi volivni razred sprejmeta prvi dve petini vol. upravičencev, v drugi razred ostali vol. upravičenci poleg inteligentnejših oseb, v tretji vol. razred pa tudi osebe moškega spola, ki imajo vsaj že tri leta svoje redno bivališče v občini ali pa plačujejo manj nego 30 kron neposrednih državnih davkov. Dalje baron Schwegel ni zadovoljen, ker so po načrtu črtani virilisti in častni občani ne dobe volivne pravice. Vsled teh načelnih pomislov predlaga, naj se predloženi načrt vrne dež. odboru, da izdela in predloži drugačno novelo občinskega volilnega reda.

Poslanec Gangl

izjavlja, da odklanja to reformo. Govornik se zavzema za volilni red po načelih splošnosti in enakosti. Prizna, da ima novi občinski volilni red tudi veliko vrlin. Naznanja, da stavi pri posameznih paragrafih izpreminjevalne predloge.

Poslanec Vilfan

priznava, da je potrebna izprememba občinskega volilnega reda. Seveda se pa kljub temu upira nameravani volivni preosnovi. Govornik želi proporcni način volitve.

Dr. Triller

prične govoriti ob ¼ na 2. uro. Pričuje se, da novi volilni red strelja kranjsko

meščanstvo. Pove, da nastopa naša stranka konsekvntno proti meščanstvu. Izjavlja, da je vsa zakonska predloga neizvedljiva. Naznanja formalni predlog, naj se preide preko načrta na dnevni red, naroči naj se pa deželnemu odboru, da izdela novo volivno reformo.

Pred zaključenjem lista

se nam poroča:

Govorili so še dr. Eger, v imenu S. L. S. dr. Šusteršič.

Med splošnim odobravanjem cele zbornice je zavračal dr. Šusteršič izvajanja predgovornikov, osobito barona Schwegla in dr. Trillerja. Klical je: Med Vašimi in našimi načeli je velika razlika, prepad, ki se da težko premostiti. Končal je svoj govor sledeče: Zakon o preosnovi občinske uprave je nujno potreben, se mora in se bo rešil. Med dr. Šusteršičevim govorom je bilo tako živahno. Ko je govornik priporočal dr. Trillerja naj njegova stranka gre med ljudstvo, da si pridobi ljudstvo, je dr. Triller kažoč na duhovnike, poslanca S. L. S. klical: Da, ko bi te imeli! Velika veselost. Dr. Šusteršič: Saj Vam nobeden ne brani, tudi jaz ne, pridobiti jih. Kadar greste v kak farovž pa jih obde-lajte! Živahna veselost. V zbornici je obvladal parlamentarni ton.

Za dr. Šusteršičem sta se oglasila za stvarne popravke baron Schwegel in dr. Vilfan. Srečno je nasprotnima strankama odgovarjal poročevalec profesor Jarc. Nato je bil sklenjen prehod v specijelno debato. Predloge liberalcev in veleposestnikov je večina odklonila. Seja je prekinjena in se nadaljuje ob 4. uri popoldne.

Razne stvari.

Odlikovana francoska redovnica. Na dvorišču vojaške bolnice v Langsu se je vršila pred par dnevi na Francoskem redka, a zato zelo pomembna slavnost. Generalni guverner je v navzočnosti častnikov garnizije izročil usmiljeni sestri Sofiji zlato svetinjo. Slavnosti se je poleg vojakov udeležilo številno občinstvo, ki je prišlo, da pokaže svoje spoštovanje ne samo odlikovani usmiljenki, ampak celemu redu. General je lastnoročno pripel svetinjo na beli prsni robec redovnice in v pomenljivih besedah razložil modro - belo - rdečo barvo traku, na katerem je viselo državno odlikovanje. Dejal je: Kaj naj pomenijo te barve? Predno ne razložim simbol celotnega, hočem pokazati pomen posameznih barv, katerih vsaka ima za Vas osebni pomen. Modro, barva neba, ki ga vdihavate in ki ga boste kot dedščino enkrat deležni. Belo, barva nedolžnosti, simbol zdržnosti, da se morete popolnoma posvetiti delu usmiljenja. Rdeče, barva krvi ranjenih vojakov, katerim ste stregli tudi med sovražnimi krogli. Zaradi tega je tudi najprimernejša barva Vašemu belemu prsnemu robcu, ker Vam predstavlja junaštvo. In sedaj skupina teh treh barv. Iste so kot zastave Francoske, naše narodne zastave. — Te besede dokazujejo, da se delo redovnic tudi še vpoštevajo celo na Francoskem.

Pomanjkanje dela in revščina v Angleški. Iz dosedanjih poročil o budgetnem boju v Angleški zbornici je razvidno, da je vzbudil budget veliko zanimanja med delavskim ljudstvom, ki trpi vsled pomanjkanja dela v mestih in se želi vrniti h kmečkemu delu na deželo, k čemur naj bi budget pripravil pot. Namerava se povzdiga kmetijstva in se stremi, da se v to potrebni zakoni in v kratkem času uveljavijo, ker pomanjkanje dela vedno bolj narašča. Kako veliko je pomanjkanje dela in revščina na Angleškem dokazuje neka objava v »Beard of trade«. Pri 416 strokovnih zvezah, ki štejejo 697.260 članov, je bilo koncem junija 53.918 članov, t. j. 7.7 odstotkov brez dela; koncem julija je naraslo število na 7.9 odstotkov; koncem avgusta pa celo na 8.5 odstotkov. Te številke so grozne, ako se pomisli, da je ravno v poletnem času največ dela in je bilo n. pr. leta 1900. samo 2inpol % ljudi brez dela. Tudi število oseb, ki se jih podpira iz javnih sredstev, narašča vedno od leta 1907. V ubožnih hišah je bilo v juliju leta 1907. 220.000, julija leta 1908. 231.000, julija 1909. 529.000, avgusta 1909. pa 564.000 oseb oskrbovanih. Pač žalostne številke!

Spomenik svetovne poštne zveze so 4. t. m. odkrili v Bernu ob velikih slovesnostih. Kako velikanskega kulturnega in gospodarskega pomena je ta zveza za ves civilizirani svet, je vsakemu jasno. Ob svoji ustanovitvi leta 1875. je obsegala 37 milijonov kilometrov s 350 milijoni prebivalcev, a danes že 113 milijonov kilometrov z 1150 milijoni prebivalcev. Zveza obseza razven Kitajske in nekaterih drugih držav — ki so pa že tudi v dogovoru radi pristopa — vso zemeljsko oblo. — Poštni promet je ogromen; v enem letu je bilo izmenjanih 18 milijard pisem, 6 milijard dopisnic, 16 milijard tiskovin, 539 milijonov zavitkov brez vrednosti, 676 milijonov poštinih nakaznic (41 milijard frankov), nad 700 milijonov vrednostnih pisem-zavitkov in -zaboječkov (78 milijard

frankov vrednosti). Vsega skupaj je bilo torej izmenjanih v svetovnem poštnem prometu zveze okroglo 40 milijard kosov, t. j. 109 in pol milijona na dan.

Kaj je časnikar? Na to vprašanje so ob 300-letnici nemškega časopisa došli odgovori. (V Strasburgu je leta 1609. izšel prvi nemški časopis »Relation«.) Kaj je pravzaprav časnikar? Časnikar je možakar, ki more v letu 1909. napisati 365 jubilejnih člankov z nespremenjenim veseljem, a pri tem bo pozabil omeniti s par vrsticami tristoletnice nemškega časopisa. — Električnik, ki cel svet drži v napetosti. — Črv vesti kraljev in najbolj osovražen prijatelj vseh odločilnih oseb v državi in družbi.

Pes zasledil zločinca. V bližini Opa-lenice v Poznanju je pretekli teden v noči na železniški progi neki zločinec odvil na tiru vijake ter privzdignil s kolom tir nekoliko centimetrov narazen. Zločinec je nameraval bržkone povzročiti, da bi d-vlak iz Berolina skočil iz tira ter se razbil naslednji osebni vlak, ki bi sledil. Te priprave so pravočasno opazili in preprečili nesrečo. Začele so se preiskave in iz Berolina so došli policaji z izbornim policijskim psom »Fricko«. Psu so dali povohati na mestu zločina omenjeni kol. Pes je vohal sled in šel za njo skozi k stanovanju nekega bivšega železniškega uslužbenca Wallnicka. V hiši je našel v nekem kotu med razno staro šaro ključ za odvijanje vijakov ter ga prinesel svojemu vodniku. Bil je to ključ, s katerim je na progi odvil napadalec vijake. Wallnicka, ki je Poljak, je trdil, da omenjenega dne ni bil na železniški progi, a ko so ga konfrontirali z ženo, je sicer to priznal, a trdil, da ni izvršil napada. Nato so Wallnicko postavili med množico ljudi. Policijskega psa so ponovno izpustili, ta pa je poiskal iz množice Wallnicko, vzel mu klobuk in ga prinesel svojemu gospodarju. Wallnicko so letos v juliju odpustili iz železniške službe, ker je bil nezanesljiv. Po tem času je večkrat grozil, da se bo radi tega maščeval. Zločinca so zaprli, ker je zelo osumljen.

Telefonska in brzojavna poročila.

NOVO DIJAŠKO DRUŠTVO V GRADCU.

Gradec, 12. oktobra. V četrtek dne 14. t. m. ob 2. uri popoldne se vrši v prostorih »Srbadije« (Haydengasse 10), shod vseh slovenskih medicincev v Gradcu. Name-rava se ustanoviti »Društvo vseh slovenskih medicincev« v Gradcu. Udeležbe se ga tudi tukajšnji zdravniki.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Gradec, 12. oktobra. Dr. Benkovič je v današnji seji deželnega zbora najprej slovenski in potem nemški utemeljeval svoj predlog glede železnice Polzela-Kamnik. Glede obtožbe celjskih Nemcev proti dr. Kukovcu so poslanci »Kmečke zveze« glasovali proti izročitvi dr. Kukovca. Cela zbornica se je krohotala, ko je dr. Kukovec trdil, da so poslanci »Kmečke zveze« zvezani z nasprotniki, dasi so proti celjskim Nemcem in njihovi zahtevi zavzeli trdno svoje stališče. Dr. Kukovec je imel danes sploh jako nesrečen dan. Proti Kukovcu je govoril tudi socialni demokrat Jodlbauer. Pri drugi tožbi proti dr. Kukovcu, ko se gre za nekega »našega somišljenika«, so se poslanci »Kmečke zveze« odstranili, zbornica je pa Kukovca izročila.

REVOLUCIJA V SAN DOMINGO.

New York, 12. oktobra. V San Domingu je izbruhnila revolucija.

SMRTNA OBSODBA V BARCELONI.

Barcelona, 12. oktobra. Na smrt obsojeni vodja internacionalne svobodne misli Ferrer bo jutri ustreljen. Njegova hči je brezuspešno prosila za pomilosoščenje.

BOMBA RAZRUŠILA TRAMVAJSKI VOZ.

Krakov, 12. oktobra. Na neki tramvajski voz je bila vržena bomba. Voz je popolnoma razbit. Tri osebe so ranjene. Storilec je pobegnil.

SAMOUOR GRAŠKE IGRALKE.

Berolin, 12. oktobra. Pevka Luiza Gnlschek (ponemčena Slovenka) iz Gradca, ki se je hotela 9. t. m. v Hanauu umoriti vsled neke ljubezenske zadeve, je večeraj zjutraj umrla vsled poškodb.

Kar dobro diši, napravljaja telesu večjo uslugo, kot pa neprijetno dišeče stvari, tako tudi zdravila. Scottova emulzija je okusna, lahko prebavna ribje olje, ki ga tudi otroci radi jemljejo. Dobi se v vseh lekarnah.

Na najpreprostejši način je danes mogoče — brez mesa — pripraviti krožnik gotove gove juhe najboljše kakovosti: Treba je le »Maggijevo kocko« za gove juho — z vrelo vodo politi! Vsaka kocka stane le šest vinarjev in dá en krožnik (en četrt litra) gotove gove juhe. Pri nakupu pazite na ime »Maggi« in na varst-

veno znamko: »zvezdo s križcem«. Druge kocke niso Maggijeve.

Naše vžigalice!

Skrbite, da pridejo v vsako hišo naše vžigalice! — Vsak trgovec, pri katerem kupujete, jih mora imeti, vsaka gostilna, v katero zahajate, vsaka naša gospodinja! — Dolžnost vsakega našega somišljenika je, da zažiga tobak in smodke le z vžigalicami »Za obmejne Slovence«!

S SCOTT-OVO EMULZIJO

se doseže na vsak način boljše uspehe, kot z navadnim ribjim oljem. Ta je bistveno lažje prebavna in učinkuje zaraditega hitreje in zanesljivejše.

Ona prinese dalje boljše uspehe, ker jo vsi radi uživajo, kot navadno ribje olje, katero odklanjajo zaradi neprijetnega okusa.

Izrečno najbolj fino, prvovrstno lofotsko (norveško) ribje olje, ki ima največ redilne moči, pride pri pripravljanju

Scott-ove emulzije

v uporabo in to so dokazi, zakaj je Scott-ova emulzija obče priznana za neprekosno vzor-emulzijo. 2615

Cena izvirni steklenici 2K 50 v.

Dobi se v vseh lekarnah.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podajna v 24 urah v mm
11	9. zveč.	739.0	12.0	sl. szah.	oblačno	
12	7. zjutr.	739.2	11.2	brezvetr.		1.0
	2. pop	739.6	15.0	sl. jzjah.		

Srednja včerašnja temp. 12.1°, norm. 11.2°.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 12. oktobra.

Pšenica za oktober	14.54
Pšenica za april 1910	14.25
Rž za oktober l. 1909.	9.78
Rž za april l. 1910	10.13
Oves za oktober	7.66
Oves za april 1910	7.75
Koruzza za maj l. 1910	7.02

Efektiv: — — —

Brez vsakega posebnega naznanila.

2856

V globoki žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem prebranko vest, da je naša iskreno ljubljena sestra, tašča, stara mati, gospa

Berta Kersnik roj. Höffern-Saalfeld

vdova po c. kr. deželnosodnem svetniku in graščakinja na Brdu

danes dne 12. oktobra ob 7. uri zjutraj po kratki in mučni bolezni, prevredna s tolažili sv. vere v 80. letu svoje starosti mirno preminula.

Pogreb drage, nepozabne pokojnice se vrši v četrtek, dne 14. t. m. ob 10. uri popoldne iz hiše žalosti na Brdu pri Lukovici na domače pokopališče.

Venci se po izrecni želji pokojnice hvaležno odklanjajo.

Na Brdu, dne 12. oktobra 1909.

Viljemina Höffern pl. Saalfeldska sestra.

Lojzika Kersnik rojena Tavčar, Berta Kersnik r. Herbrich, sinah. Dr. Janko Kersnik, notarski kandidat, Josip in Anton Kersnik, pravnik, vnuki. — Vida, Maša, Ruša, Nuša in Slavica Kersnik, vnukinje.

Za 1. november se odda v Sodni ulici št. 4 v II. nadstropju

lepo stanovanje

s štirimi sobami, poselsko, kopalno sobo in pritliklinami. Poizve se istotam. 2850 3—1

Bolehajoči na pljučih in v vratu, astmatiki in bolni v grlu!

Kdor se hoče za vedno znebiti bolezni na pljučih ali v grlu, bodisi se tako trdovratna, ali astma, če je se tako zastarana in dozdnevno neozdravljiva, naj se obrne na A. Wolffskyja v Berlinu, N. Weissenburgerstraße 79. Tisoči zahvalnic je zadostno jamstvo za veliko zdravilno moč enega zdraviljenja. Brošura zastoj. 2960 10—1

* Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol. Druga knjiga: Resnice katoliške vere. Spisal dr. Gregorij Pečjak, Ljubljana 1909. Založila »Katoliška Bukvarna«. (Cena 2 K 80 v.)

Prva slovenska dogmatika! — Eppur si muove! Slovensko šolstvo in slovensko znanstvo vendarle napreduje!

Ako je človek vesel že samo dejstva, da smo dobili slovensko dogmatiko, je tembolj vesel, ko vidi, da smo jo dobili od moža, kakršen je dr. Gregorij Pečjak, sam temeljito teološko izobražen in ves oduševljen, da bi pravo religiozno izobrazbo posredoval tudi drugim, a najbolj vesel je, ko preuči knjigo in se prepriča, da je zares tehtovito delo.

Dr. Pečjak je razdelil dogmatiko v pet poglavij: o Bogu, o božjih stvarih, o odrešenju, o posvečevanju človeštva, o dovršenju sveta, torej po klasični shemi, ki se snuje na ideji: Bog — A in Z, početek in cilj vesoljstva. Vsa poglavja je obdelal z veliko ljubeznijo: povsod odkriva božjo neskončnost, neskončnost v lepoti, modrosti, usmiljenju, a tudi pravičnosti. Seveda vse kratko in jedrno; značaj knjige mu ni dovolil, da bi se spuščal v globine in višine, kakor si mu je želela duša. Če je izraz kratek, je pa vsaka beseda premišljena in pretehtana. Vendar pa nudi v drobnem tisku, zlasti pa v do-dejanem »Berilu« premnogo lepih mest in odstavkov, kjer so resnice poglobljene, obenem pa se odkriva tudi dogem toplota in globoka poezija.

Ker že omenjamo »Berilo«, dodamo takoj, da je bila jako srečna misel, z veroukom združiti tudi berilo. Dr. Pečjakova dogmatika obsega 62 strani berila. Tu so nekatera poglavja iz dogmatike bolj podrobno obdelana, n. pr. dokaz za bivanje božje, povzet iz smotrnosti (o tem je cela jako zanimiva razprava, povzeta iz pisateljevega članka v »Katol. Obzorniku«); potem razni svetovni nazori in njih kritika; o dnevihi stvarjenja, o izvoru človeštva in o človeški govorici. Potem je v berilu nekaj večjih mest iz sv. pisma, o božji previdnosti (Job), o brezboštvu (Rom.), slavošpev Bogu (Sirah), evharistični teksti (tudi grško), o vstajenju (Cor.), nekaj himen; dalje nekaj klasičnih odstavkov iz Avgušina itd.

Ker so temelj vere naravne resnice, zlasti o Bogu in o nesmrtnosti duše, je prav in času primerno, da je pisatelj tudi v dogmatiki zlasti te dve resnici bolj na široko obdelal. Razpravi o Bogu in o nesmrtnosti duše sta v tej knjigi, a tudi sploh o tej stvari v našem slovstvu najboljše: argumenti so tako pregledni in obenem precizni, da se misleč človek ne more odtegniti njih dokaznosti. (Seveda mora katehet posamezne stavke še bolj razdrobiti in z zgledi pojasniti, da se odkrije tudi manj vajenim mišljenja njih evidenca).

Po tem ni treba dr. Pečjakove dogmatike še posebej priporočati. Tudi vsak duhovnik jo bo z veseljem jemal v roke, da si bo v lepem domačem jeziku obnavljal veličastno harmonijo krščanskega svetovnega nazora. Dr. Aleš Ušeničnik.

Katehitične pridige, ki so strogo ukazane v ljubljanski škofiji za tri mesece vsako leto (Synodus diocesisana Labacensis, II., pag. 29 in Ljubljanski škofijski list, 1909, str. 43), bo objavil »Duhovni Pastir« v 10., 11. in 12. zvezku letošnjega letnika. Deseti zvezek je že izšel in prinaša poleg mnogovrstnega drugega gradiva pet katehitičnih pridig.

* Zbirka ljudskih iger: Izšla sta v zalozi Katoliške Bukvarne dva nova zvezka te znane in splošno razširjene zbirke, ki nam nudi najbolj porabne ljudske igre in sicer 10. zvezek štiri igre za moške in eno igro za ženske vloge: 1. Fernando, strah Asturije, ali izpreobrnjenje roparja. Igrokaz v treh dejanjih. 2. Rdeči nosovi. Burka v enem dejanju. 3. Zdaj gre sem, zdaj pa tja. Burka v enem dejanju. 4. Pošta na skrivnost ali začarano pismo. Burka v enem dejanju. 5. Strahovi. Burka v enem dejanju. — 11. zvezek obsega dve igri za moške in eno za ženske vloge: 1. Večna mladost in večna lepota. Igrokaz v treh dejanjih. 2. Repoštev, duh v krkonoskih gorah, ali vsega je enkrat konec. Čarobna burka v petih dejanjih. 3. Prepirljiva sosed, ali boljša je kratka sprava kot dolga pravda. Burka v enem dejanju. V »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani so na razpolago tudi poprej izdani zvezki in velja vsak zvezek 80 v., s poštnino vred 90 vin.

Naročate »Slovenca«!

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE

UNION

marčno carsko
dvojnato marčno
in eksportno pivo

priznana dobre kakovosti.

Tropine in sladne
cime kot najizbor-
nejša piča za živino

2823 1

LJUBLJANA SP. ŠIŠKA

OREHE

suhe gobe, fi-
žol, smrekove
storže, divji
kostanj, sploh
vse deželne pri-
delke kupi Anton

Kolenc v Celju. 5-1

Veliko zalogo absolutno zjamčenega
pristnega vina, 1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo v Vipavi**. — Izborna kvaliteta: letošnje belo mašno vino od 30—40 K. Sortirano vino rizling, beli burgundec, silvanec in zelen od 40—55 K, črni »Karminec« po 55 K, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. — Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 120 K, vinski kis po 30 K in tropinsko žganje po 2 K liter.

Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadrage in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča **Kmetijsko društvo v Vipavi**.

Perutninarski zavod

se odda v najem ali tudi proda.
Natančneje pove Anton Debevec,
perutninarski zavod Pod Rožnikom,
Ljubljana. 2846 3-1

Posteljno vlago

odstrani zjamčeno takoj! Slovita priznanja in pohvale.
Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata nanašati. Knjižico pošlje zastoj: **Zavod »Sanitas«**
Velburg P 347 Bavarsko. 2843 1

Lepo posestvo

kmetija

v vasi Šmihel nad Pliberkom
št. 11 se proda.
Več pove lastnik posestva št. 11
v Šmihelu nad Pliberkom, Ko-
roško. 2851 3-1

3 mlade lovske pse

proda O. Fettich-Frankheim, Kongresni
trg Ljubljana. 2855 3-1

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus,
Regent in drugih specialnih
znamk ter posameznih delov.
Izposojevanje koles
prejem koles za emaliranje,
: poniklanje ter popravila :
solidno in ceno.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Dobro manjšo

trgovino mešanega blaga

v Ljubljani ali tudi na deželi se želi pre-
vzeti. Ponudbe pod F. M. T. na uprav-
ništvo tega lista. 2834 3-1

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Ugodna plačila na obroke.
Prospakti zastoj.

Kaj se prihrani z nabavo brzo-samopisnice

STOEWER-Rekord

Čas, ker se zamore napraviti do 14 udarov na sekundo. — Osobje, ker od-
pade nadležno prepisovanje pisem, in se more potom stroja napraviti takoj
do 20 prevdarnih kopij. — Denar: Da, ima se celo dobiček.

Dokaz: n. pr. a) Nabava stroja stane K 650.—, odpisnina 10%. Obrestovanje povprečno K 328.— po 4%, — b) Stroški za stroj, kakor trakovi, olje i. t. d. zjednačijo velike izdatke za črnilo, peresa, prihrani se na papirju, ker zavzema pisava s strojem manj prostora. — Izdatki: Amortizacija stroja za leto K 62.—. Obrestovanje naloženega denarja za stroj K 13.—. Stroški na leto K 75.—. Izdatki na teden K 1.50. — Dohodki: Prihranek na plačilu osobja, teden 6 × 2.50 = K 15.—. Dobitek na kopijah, tiskovinah, porto 7.50, iznaša K 22.50, torej tedenski prihranek K 21.—. — Znese na leto K 21.— × 52.— = K 1092.—.

Glavno zastopstvo za Kranjsko **STOEWER-Rekord** LJUBLJANA, Selenburgova ulica 7/1.

Kjerkoli

Samo prave z imenom MAGGI in
varstv. znamko: zvezda s križcem

se rabi goveja ju. (za juhe, prikuhe, omake), pripravi se ista najhitreje, najceneje in najlažje iz

Zvezda s

križcem

MAGGI-jevih

kock za govejo juho.

Samo z vrelo vodo politi!

6 v za kocko.

Edine vremenu-stanovitne apneno-fasadne-barve

za prebarvanje hiš, cerkva, župnišč, šolskih in javnih poslopij priporoča po izvanredno nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Vzorci apneno-fasadnih barv brezplačno in poštne prosto.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:

„Specijal“ Puch-kolesa K 150.—

„Curier“ kolesa „ 115.—

Najboljše pneumatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)

Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarni!

Ker prodajam brez potnikov, vsled tega vse blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

Poštenega in pridnega

čevljiarskega pomočnika

sprejme takoj **Ivan Ramovš**, Selo št. 19. pri Ljubljani. 2838 3—1

U Lattermannovem drevoredu se nahaja od danes nadalje **menadžerija** z redkimi živalmi iz vseh delov sveta. Predstave vsak dan ob 5. in 7. uri zvečer. Glavna predstava: boj z medvedi in krmiljenje v nedeljo in praznik ob 11. in od 2. ure pop. vsako uro. Cene prostoro: I. 40 v, otroci 30 v; II. 30 v, otroci 20 v. 2805 3—1 K obilni udeležbi vabi udani lasnik

Sprejem več spretnih

ključavničarskih pomočnikov

v stalno delo. Plača po dogovoru. **I. Rebek** 2776 ključavničar, Celje. 5—

Na prodaj je lepa

nova hiša

s petero stanovanji in veliko kletjo. Pripravljena je za gostilno, ker je zraven velikega vrta. Več pove **Franc Poljšak**, gostilna na Sv. Petra cesti v Ljubljani. 2814 3—

Pozor!

Prodaja

Pozor!

najnovejše obleke jesenske in zimske, za gospode, dame, dečke in deklice po najnižji ceni edino

2629 1

konfekcijska trgovina **A. LUKIČ**, Pred škotijo 19.

St 15112

Razpis ustanov.

2806 1—2

Na podlagi deželnozborskega sklepa desete seje dne 28. septembra 1909 razpisuje podpisani deželni odbor

pet ustanov za slušatelje medicine

v znesku letnih 700 K (sedem sto kron) s pripomočjo, da se štipendistom plačajo tudi takšne za rigoroze.

Pravico do teh ustanov imajo dijaki, rojeni na Kranjskem, ki se zavežejo z rezerzom, da bodo vsaj tri leta služili v deželni bolnici kot sekundarji.

Prednost imajo tisti, ki se nadalje tudi še zavežejo, da bodo izstopivši iz bolniške prakse služili vsaj 10 let kot okrožni zdravniki na Kranjskem.

Tozadevne s krstnim listom in spričevali o dosedanjih študijah opremljene prošnje je vložiti pri podpisnem deželnem odboru najdalje

do 25. oktobra t. l.

Deželni odbor kranjski, v Ljubljani, 7. oktobra 1909.

2054

Slovenci, pozor! pri nakupovanju vencev.

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

~ Cene brez konkurence! ~

16 Marijinih pesmi

za mešan ali dvoglasni ženski zbor

zložil Ign. Hladnik, op. 15 »šestnatis«, partitura 1 K, posamezni glas 20 v. V Kat. Bukvarni v Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu. Najbolj prikladne pesmi za »Marijine družbe«.

2795

3—1

Išče se

2836 3—1

trgovska prodajalka

poštenih starišev z dobrimi spričevali, v starosti nad 19 let v manjšo trgovino na deželi, ki bi imela veselje do kuhinje in postrežbe v gostilni. Ponudbe naj se pošljejo do konca meseca pod naslovom **Hinko Knez**, Sv. Jurij pošta Radeče.

zastojek s trajnim pisanjem na domu, Rob. Gruss, zaloga na domov, Koln ob Renu, Stev. 88. 2841 3—1

VISOK

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije: Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. **Vezenje** poučujemo brezplačno.

: Adlerjevi : pisalni stroji.

Ceniki zastoj in franko.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter je obrestuje po čistih **4 1/2 %**

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -